

KATEDRA TEORIE KULTURY FILOZOFICKÉ FAKULTY UNIVERZITY KARLOVY

Autor práce: Helena Šulová

Název práce: Enkulturační na Novém Zélandu

Vedoucí práce: PhDr. Václav Soukup, CSc.

Oponent práce: PhDr. Martin Soukup, PhD.

POSUDEK VEDOUCÍHO RIGORÓZNÍ PRÁCE

TÉMA PRÁCE:

Předmětem rigorózní práce Mgr. Heleny Šulové je teoreticko-empirická analýza enkulturační na Novém Zélandu. Zvláštní pozornost je věnována kulturním specifikám hry a jejímu vlivu na raný vývoj dítěte. V centru autorčina zájmu stojí jak teoretická deskripce tradiční maorské kultury, tak snaha využít psychologické a antropologické metody a teorie ke konceptualizaci a realizaci vlastního empirického výzkumu. Významným zdrojem teoretických i empirických podkladů pro zpracování práce byly poznatky a zkušenosti, které autorka získala v průběhu své participace na longitudinální mezinárodní studii s názvem *Česko-francouzská srovnávací studie*. Charakteristickým rysem této práce je snaha o uplatnění interdisciplinárního přístupu a využití transkulturní perspektivy umožňující tvořivou komparaci poznatků, získaných výzkumem raných fází socializace a enkulturační na Novém Zélandu a v České republice. Z tohoto hlediska cítím jako nezbytné ocenit uplatněnou metodologii, aspirující na komplexní analýzu teoretické i empirické dimenze zkoumaného problému. Za významnou považuji také skutečnost, že autorka zmapovala kulturologicky relevantní téma, které je v naší odborné literatuře z tohoto úhlu pohledu dosud nezpracováno.

KONCEPCE PRÁCE:

Práci tvoří dvě relativně samostatné části, ve kterých autorka systematicky provádí deskripci, analýzu a interpretaci zkoumané problematiky. V první, teoreticky koncipované části, autorka seznamuje čtenáře s geografíí Pacifiku a dějinami osídlení Nového Zélandu před příchodem Evropanů. Pozornost zde věnuje archeologickým nálezům dokládajícím

příchod anatomicky moderních lidí do této oblasti a analýze různých oblastí maorské kultury – náboženským představám, kosmologii, sociální organizaci, příbuzenství, koncepci sídel, výtvarnému umění atd. Poté přesouvá svojí pozornost k teoretickým otázkám souvisejícím s teorií enkulturace a socializace, instituce rodiny a fenoménu hry. Závěr teoretické práce logicky uzavírá stručné zamyšlení nad terénním výzkumem jako základní metodou antropologického výzkumu kultury a pomyslnou „bránou“ umožňující proniknout do světa „těch druhých“. Ve druhé, empirické části práce, diplomantka předkládá výsledky vlastního empirického výzkumu, který realizovala na Novém Zélandu od února do června 2008. V intencích teoretické expozice své práce se rozhodla empiricky testovat své hypotézy týkající se transkulturních rozdílů v přístupu k výchově dítěte ve věku tří let v České republice a na Novém Zélandu. Autorka velice pečlivě čtenáře seznamuje s použitými metodami (dotazník, interview), velikostí vzorku respondentů, způsobem jejich oslovení, vstupními hypotézami i etickou dimenzí celého výzkumu. Výstupem realizovaného výzkumu bylo 50 vyplněných dotazníků, které byly podrobeny analýze a interpretaci. Významnou součástí výzkumu byla observace hry matky s dítětem a vychovatelky s dítětem, které bylo zaznamenáno na video (10 záznamů) a bude využito k další analýze v rámci projektu autorčiny disertační práce. Podle mého názoru právě v empirické části práce autorka přinesla řadu inspirativních poznatků a implicitních hypotéz, které by mohly být podrobeny dalšímu zkoumání. Úspěšně využila poznatky získané četbou odborných pramenů a zkušeností získaných pobytem na Novém Zélandu a vytýčila další možný směr výzkumu v této oblasti. O autorčině zaujetí tématem svědčí i obrazová příloha, která vhodně ilustruje předložený text.

OTÁZKY K OBHAJOBĚ:

Vzhledem ke skutečnosti, že Mgr. Šulová téma práce dále rozpracovává v rámci svého doktorandského studia, cítím jako užitečné, aby seznámila komisi s novými poznatky (konceptními, metodologickými, faktickými), k nimž na základě svého studia a nového pobytu na Novém Zélandu dospěla.

CELKOVÉ HODNOCENÍ:

Obecně je možné konstatovat, že práce po stránce formální i obsahové splňuje požadavky kladené na rigorózní práci. Autorka přesvědčivě formulovala cíle své práce a zvolila vhodnou metodiku zpracování. Odborný přínos práce je možné vidět ve snaze o aplikaci

interdisciplinárního přístupu a ve využití teoretických poznatků a empirických zkušeností získaných studijním pobytem na Novém Zélandu. Hodnotu a autentičnost práce zvyšuje autorčina snaha o vlastní konceptualizaci a interpretaci zkoumaného tématu. Mgr. Helena Šulová prokázala dobré teoretické zázemí i schopnost přesvědčivě a jasně formulovat text. Správně pracovala s odbornou literaturou i poznámkovým aparátem. Práce má nadstandardní grafickou úpravu a je napsaná stylově čistým, nekomplikovaným a srozumitelným jazykem.

Doporučuji k obhajobě.

V Praze 10.10.2010

PhDr. Václav Soukup, CSc.